

MEMPERKEMASKAN PENSWASTAAN

10

I. PENDAHULUAN

10.01 Kerajaan terus memperhalus dan menambah baik pelaksanaan program penswastaan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelapan (RMKe-8). Prosedur sedia ada telah diperkemaskan dan langkah baru diperkenalkan untuk meningkatkan lagi keberkesannya. Di samping itu, dengan persetujuan bersama, beberapa perjanjian konsesi telah dikaji semula bertujuan mengagihkan kos dan manfaat secara lebih saksama kepada pelbagai pihak berkepentingan. Bagi mengekalkan keberkesanan program ini dalam menggalakkan penyertaan usahawan Bumiputera, syarat yang lebih ketat tetapi adil dikenakan ke atas pemilikan dan perubahan struktur ekuiti dalam entiti yang diswastakan. Pada masa yang sama, pendekatan bina-pajak-selenggara-pindah telah diperkenalkan bagi pelaksanaan beberapa projek utama.

10.02 Dalam tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan (RMKe-9), proses pelaksanaan akan diperkemaskan lagi, termasuk mengguna pakai pendekatan dan mekanisme baru untuk meningkatkan keberkesanan program penswastaan. Program ini akan terus menyokong strategi pertumbuhan yang diterajui sektor swasta serta meningkatkan penglibatan usahawan Bumiputera dalam ekonomi. Bagi memupuk semangat profesionalisme di pihak syarikat konsesi dalam pelaksanaan projek penswastaan, piawai akan diadakan, petunjuk prestasi diwujudkan serta sistem ganjaran dan denda untuk semakan semula tarif diperkenalkan. Sehubungan ini, rangka kerja kawal selia akan diperkukuhkan lagi. Penggunaan inisiatif pembiayaan swasta (PFI) akan menggalakkan penyertaan lebih luas sektor swasta dalam bidang pengurusan, operasi dan penyenggaraan bagi menambah baik penyampaian kemudahan infrastruktur dan perkhidmatan awam.

II. KEMAJUAN, 2001-2005

10.03 Dalam tempoh Rancangan, 35 projek telah diluluskan untuk pelaksanaan, yang mana 10 daripadanya merupakan entiti dan perkhidmatan sedia ada serta 25 projek baru. Daripada jumlah tersebut, 15 projek adalah dalam sektor pembinaan dan lapan

projek dalam sektor elektrik, gas dan air, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 10-1*. Projek-projek yang telah siap termasuk Lebuhraya Baru Pantai (NPE), Jalan Lingkaran Luar Kajang (SILK), Lebuhraya Shah Alam-Kuang (*Guthrie Corridor*) dan Skim Penyuraian Trafik Kuala Lumpur Barat (SPRINT) Pakej C. Antara projek yang dalam pelbagai peringkat pelaksanaan termasuklah Jalan Lingkaran Luar Butterworth, Lebuhraya Kuala Lumpur-Putrajaya, Lebuhraya Duta-Ulu Klang (DUKE) dan Lebuhraya Senai-Desaru-Pasir Gudang.

JADUAL 10-1

**BILANGAN PROJEK YANG DISWASTAKAN
MENGIKUT SEKTOR DAN KAEDAH, 2001-2005**

Sektor	Kaedah Penswastaan (Bilangan Projek)										% daripada Jumlah
	PEK	BKP	BPP	PEA	BKM	PET	P	PA	KP	Jumlah	
Pertanian & Perhutanan	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	5.7
Pembinaan	0	3	2	0	0	10	0	0	0	15	42.9
Elektrik, Gas & Air	0	1	0	0	5	0	2	0	0	8	22.9
Pengangkutan, Penyimpanan & Komunikasi	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	5.7
Perkhidmatan Kerajaan	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	5.7
Perkhidmatan Lain	0	1	0	0	0	0	0	0	5	6	17.1
Jumlah	1	6	2	1	5	10	3	1	6	35	100.0

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

Nota: PEK = Penjualan Ekuiti
 BKP = Bina-Kendali-Pindah
 BPP = Bina-Pajak-Pindah
 PEA = Penjualan Aset
 BKM = Bina-Kendali-Milik
 PET = Pembangunan Tanah
 P = Penyenaaran
 PA = Pajakan Aset
 KP = Kontrak Pengurusan

Manfaat Penswastaan

10.04 *Kecekapan dan Produktiviti*. Petunjuk prestasi bagi entiti yang diswastakan terus mencatat peningkatan dalam tempoh Rancangan. Peningkatan ini adalah hasil daripada penggunaan sumber yang lebih baik, perhatian yang lebih mendalam kepada permintaan pengguna, perubahan teknologi dan kos pengeluaran yang lebih rendah. Penswastaan juga dapat mempercepatkan penyediaan kemudahan, seperti pembangunan pejabat Kerajaan Persekutuan di Putrajaya melalui kaedah bina-pajak-pindah.

10.05 *Manfaat kepada Orang Awam*. Pembinaan lebuhraya bertol menyumbang kepada keselesaan dan keselamatan pengguna jalan raya. Dalam tempoh Rancangan, sebanyak 16 projek penswastaan lebuhraya telah dilaksanakan untuk membina

tambahan 604.5 kilometer rangkaian jalan raya negara. Projek-projek ini melibatkan perbelanjaan modal sebanyak RM18.0 bilion, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 10-2*. Empat projek dengan jarak keseluruhan sepanjang 87.8 kilometer telah disiapkan manakala projek-projek lain masih dalam peringkat pembinaan atau rundingan. Penyiapan NPE telah menyediakan jalan alternatif ke Jalan Klang Lama sementara SILK menawarkan rangkaian jalan yang lebih baik di antara bahagian selatan dan bahagian barat Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Di samping itu, pembinaan terowong jalan yang merupakan sebahagian daripada projek Pengurusan Tebatan Banjir dan Terowong Jalan serta Lebuhraya Kuala Lumpur-Putrajaya telah dilaksanakan untuk meningkatkan lagi keberkesanan aliran trafik di bahagian selatan daripada Jalan Tun Razak ke Lebuhraya Kuala Lumpur-Seremban.

JADUAL 10-2

**PELAKSANAAN PROJEK PENSWASTAAN JALAN RAYA,
2001-2005**

<i>Projek</i>	<i>Jarak (km)</i>	<i>Kos (RM juta)</i>
Teloh Siap		
Lebuhraya Baru Pantai	19.7	1,099.3
Lingkarau Luar Kajang (SILK)	37.1	1,189.0
Lebuhraya Shah Alam-Kuang (<i>Guthrie Corridor</i>)	25.0	785.0
Skim Penyuraian Trafik Kuala Lumpur Barat (SPRINT) Pakej C	6.0	420.6
Jumlah Kecil	87.8	3,493.9
Dalam Pembinaan		
Pengurusan Tebatan Banjir dan Terowong Jalan (SMART)	6.0	588.0
Lingkarau Luar Butterworth	19.0	327.0
Lebuhraya Kuala Lumpur-Putrajaya	26.0	1,697.3
Lebuhraya Duta-Ulu Klang	18.0	1,166.3
Lebuhraya Senai-Desaru-Pasir Gudang	77.2	1,675.2
Jumlah Kecil	146.2	5,453.8
Dalam Rundingan		
Lingkarau Luar Pulau Pinang	17.0	1,057.0
Lebuhraya Kajang-Seremban	40.0	1,280.0
Lebuhraya Pantai Barat	215.2	3,015.0
Lebuhraya Kuala Lumpur-Kuala Selangor	33.1	750.7
Lebuhraya Kemuning-Shah Alam	14.7	553.1
Lebuhraya Lembah Klang Selatan	42.0	1,470.7
Hubungan Penyuraian Timur (EDL)	8.5	888.0
Jumlah Kecil	370.5	9,014.5
Jumlah	604.5	17,962.2

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

10.06 Kebanyakan projek jalan raya ini telah dilaksanakan melalui kaedah bina-kendali-pindah yang mana pihak swasta akan membina, mengendali dan menyenggara kemudahan tersebut dengan pembiayaan sendiri dan sebagai balasan, mengutip tol daripada pengguna jalan raya sepanjang tempoh konsesi. Pada akhir tempoh konsesi, kemudahan tersebut akan dipindahkan kepada Kerajaan tanpa sebarang kos. Dalam tempoh Rancangan, jalan bertol iaitu Jalan Kuching, Jalan Pahang dan Jalan Cheras telah diserahkan kepada Kerajaan dan pengenaan tol telah dimansuhkan.

10.07 Penswastaan perkhidmatan bekalan air di Selangor telah dilaksanakan untuk memenuhi keperluan perbelanjaan modal yang tinggi dalam pembinaan empangan baru, kawasan tadahan air dan loji rawatan air serta menggantikan paip lama untuk memenuhi peningkatan permintaan bagi air dirawat. Sehubungan ini, sejumlah RM3.4 bilion perbelanjaan modal telah diperuntukkan untuk modal kerja. Di samping itu, sebagai sebahagian daripada usaha untuk meningkatkan kecekapan pengagihan air kepada pengguna dan mengurangkan kehilangan air dirawat, Kerajaan telah menyediakan sejumlah RM500 juta untuk menggantikan paip lama dan memasang meter baru di Selangor, Kuala Lumpur dan Putrajaya.

10.08 Pengurusan dan operasi stesen KL Sentral telah diswastakan bagi menambah baik perkhidmatan dan kemudahan pertukaran penumpang. Stesen tersebut telah dikhaskan sebagai sebuah terminal bandar dan gerbang antarabangsa bagi menyediakan perkhidmatan kepada beberapa pengendali rel seperti Keretapi Tanah Melayu Berhad, Projek Usahasama Transit Ringan Automatik Sdn. Bhd. (PUTRA) dan Hubungan Kereta Api Express (ERL) dan akhirnya menghubungkannya dengan Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA).

10.09 *Manfaat kepada Kerajaan.* Dalam tempoh Rancangan, Kerajaan terus mendapat manfaat daripada program penswastaan dalam bentuk penjimatan perbelanjaan modal berjumlah RM28.6 bilion, yang mana 81.5 peratus adalah daripada sektor elektrik, gas dan air, diikuti oleh sektor pembinaan sebanyak RM3.7 bilion atau 12.8 peratus. Selain daripada penyediaan kemudahan dengan lebih awal, penjimatan dana awam membolehkan Kerajaan mengagihkan semula sumber yang terhad kepada sektor ekonomi lain.

10.10 Kerajaan juga mendapat manfaat dari segi perolehan daripada syarikat konsesi melalui penjualan aset sebanyak RM21.7 juta dan penjualan ekuiti sebanyak RM40.5 juta, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 10-3*. Pemindahan sejumlah 6,249 pekerja ke sektor swasta telah mengurangkan beban pentadbiran Kerajaan serta menjimatkan perbelanjaan mengurus. Dalam tempoh Rancangan, beberapa perjanjian konsesi bagi perkhidmatan sokongan telah dilanjutkan berdasarkan prestasi syarikat dan manfaat yang dihasilkan.

10.11 Pelaksanaan program penswastaan telah diperkukuhkan lagi dengan memperkenalkan format perjanjian penswastaan yang seragam dan rundingan semula

JADUAL 10-3

**PEROLEHAN, PENJIMATAN DAN PENGURANGAN
ANGGOTA DALAM SEKTOR AWAM, 1983-2005**

<i>Perkara</i>	2001-2005	1983-2005
Perolehan (RM juta)		
Penjualan Aset	21.7	1,536.5
Penjualan Ekuiti	40.5	4,940.2
Penjimatan (RM juta)		
Perbelanjaan Modal ¹	28,603.9	153,960.8
Perbelanjaan Mengurus	126.9	7,747.1
Bilangan Anggota Sektor Awam Yang Dipindahkan	6,249	113,220

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

Nota: ¹ Berdasarkan kepada anggaran kos projek.

beberapa perjanjian konsesi secara persetujuan bersama untuk memperbaiki terma dan syarat perjanjian. Antara perkara baru yang diperkenalkan adalah perkongsian hasil antara Kerajaan dan syarikat konsesi setelah mencapai ambang pendapatan yang telah dipersetujui, menggantikan penyelarasan tarif secara automatik kepada yang berasaskan prestasi, memansuhkan hak eksklusif penyediaan perkhidmatan yang ditawarkan dan memperketatkan piawai kualiti dan perkhidmatan.

10.12 Dalam tempoh Rancangan, Kerajaan telah mengambil alih projek penswastaan tertentu yang strategik tetapi telah terjejas akibat kelembapan ekonomi. Pengambilalihan ini termasuk operasi dan pengurusan perkhidmatan rel transit ringan yang dikendalikan oleh Sistem Transit Aliran Ringan Sdn. Bhd. (STAR) dan PUTRA. Langkah ini membolehkan orang awam terus menikmati perkhidmatan pengangkutan yang tidak terganggu.

10.13 Bagi memelihara dan melindungi kepentingan Kerajaan serta pihak berkepentingan lain, peruntukan jaminan Kerajaan dan had keberhutangan telah dimansuhkan selain memperkenalkan peruntukan hak mengambil alih sementara dan ekspropriasi bagi membenarkan campur tangan Kerajaan dalam keadaan tertentu. Projek pembangunan tanah di Lembah Klang, Ipoh, Johor Bahru dan Pulau Pinang menggunakan kaedah pertukaran tanah tidak digalakkan dan hanya dilaksanakan secara terpilih sebagai langkah mengekalkan bank tanah Kerajaan bagi kegunaan masa hadapan.

Penyertaan Bumiputera

10.14 Penswastaan terus digunakan sebagai kaedah untuk meningkatkan penyertaan Bumiputera dalam sektor korporat, terutamanya melalui penyertaan ekuiti. Langkah

telah diambil untuk memastikan hanya usahawan yang berkeelayakan sahaja dipilih untuk menjalankan kerja pembinaan dan menyertai program pembangunan vendor. Sehubungan ini, syarat untuk mempertingkatkan penyertaan usahawan Bumiputera secara lebih meluas telah dimasukkan ke dalam perjanjian penswastaan dan langkah telah diambil untuk memastikan supaya syarat ini dipatuhi oleh syarikat konsesi.

10.15 *Kerja Kontrak*. Peluang terus diberikan kepada usahawan Bumiputera untuk menyertai aktiviti perdagangan dan perindustrian melalui kerja kontrak. Bagi memastikan pengagihan manfaat ekonomi yang lebih meluas, syarat pemberian kerja kontrak kepada usahawan Bumiputera telah dinaikkan kepada sekurang-kurangnya 60 peratus. Daripada sembilan projek jalan yang dilaksanakan dalam tempoh Rancangan, 27 kontraktor Bumiputera telah dianugerahkan kontrak bernilai RM4,398.4 juta, atau 66.7 peratus daripada jumlah keseluruhan nilai kontrak.

10.16 *Pembangunan Vendor*. Program pembangunan vendor yang merupakan komponen penting penswastaan telah memainkan peranan utama dalam menggalakkan hubungan yang lebih luas antara enterpris kecil dan sederhana (EKS), khususnya usahawan Bumiputera, dan syarikat besar. Program ini menyediakan akses dan peluang yang lebih baik kepada EKS bagi membekalkan produk, alat ganti dan komponen serta operasi dan penyenggaraan.

10.17 *Pemilikan dan Penguasaan Ekuiti*. Dasar yang mensyaratkan penyertaan sekurang-kurangnya 30 peratus ekuiti usahawan Bumiputera dalam projek penswastaan terus dilaksanakan dengan lebih ketat. Berdasarkan keseluruhan pemilikan ekuiti bagi 35 syarikat yang telah dilulus untuk melaksanakan projek penswastaan dalam tempoh Rancangan, Bumiputera telah menguasai kepentingan dalam 24 syarikat. Walau bagaimanapun, dari segi nilai tara saham, Bumiputera memiliki hanya 17.2 peratus ekuiti, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 10-4*. Kedudukan ini adalah sebahagian besar disebabkan tahap modal berbayar yang lebih tinggi dipegang oleh Kerajaan dalam sebilangan syarikat tersebut.

JADUAL 10-4

**PEMILIKAN EKUITI ENTITI YANG DISWASTAKAN
SEMASA PENSWASTAAN, 2001-2005¹**

<i>Pemilikan Ekuiti</i>	<i>Nilai Tara</i>	
	<i>RM juta</i>	<i>% daripada Jumlah</i>
Kerajaan	309.3	74.7
Bumiputera	71.3	17.2
Bukan Bumiputera	21.4	5.2
Asing	12.1	2.9
Jumlah	414.1	100.0

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

Nota: ¹ Berdasarkan 35 projek yang diluluskan dalam tempoh ini.

10.18 Pemilikan ekuiti Bumiputera menunjukkan peningkatan daripada 32.7 peratus semasa penswastaaan kepada 51.7 peratus pada akhir tahun 2005, seperti ditunjukkan dalam *Jadual 10-5*. Dari segi nilai mutlak, pemilikan Bumiputera bagi modal saham pada nilai tara telah meningkat daripada RM5.5 bilion semasa penswastaaan kepada RM14.9 bilion pada tahun 2005.

JADUAL 10-5
PEMILIKAN EKUITI ENTITI
YANG DISWASTAKAN¹

Pemilikan Ekuiti	Semasa Penswastaaan		Disember 2005	
	Nilai Tara		Nilai Tara	
	RM juta	% daripada Jumlah	RM juta	% daripada Jumlah
Kerajaan	8,584.4	50.7	9,013.8	31.2
Bumiputera	5,535.6	32.7	14,901.5	51.7
Bukan Bumiputera	1,510.5	8.9	2,573.0	8.9
Asing	1,303.4	7.7	2,368.5	8.2
Jumlah	16,933.9	100.0	28,856.8	100.0

Sumber: Unit Perancang Ekonomi

Nota: ¹ Projek yang diswastakan diproses oleh Unit Perancang Ekonomi.

III. PROSPEK, 2006-2010

10.19 Dalam tempoh RMKe-9, pelaksanaan program penswastaaan akan diperkemas lagi. Penyenggaraan kemudahan akan dimasukkan dalam perjanjian konsesi projek penswastaaan infrastruktur yang diluluskan dalam tempoh Rancangan. Kaedah PFI akan diperkenalkan dalam pelaksanaan projek penswastaaan, dengan spesifikasi output dan petunjuk prestasi utama (KPI) ditetapkan dengan jelas. Prestasi entiti yang diswastakan akan dinilai dan diaudit secara berkala untuk memastikan projek tersebut mencapai piawai yang ditetapkan dan mematuhi KPI. Strategi penswastaaan dalam tempoh Rancangan adalah seperti berikut:

- memperkukuhkan prosedur kelulusan;
- memberi penekanan ke atas piawai prestasi;
- memperkemas proses pelaksanaan;
- meningkatkan daya maju melalui pengagihan risiko;
- memperkukuhkan rangka kerja institusi dan kawal selia; dan
- meningkatkan penyertaan Bumiputera.

Memperkukuhkan Prosedur Kelulusan

10.20 Usaha akan terus dilaksana bagi memperkukuhkan prosedur kelulusan, termasuk mengkaji semula amalan dan keperluan semasa, memperkukuhkan rangka kerja perundangan dan prosedur pentadbiran serta menambah baik format yang seragam bagi terma dan syarat perjanjian penswastaan untuk melindungi kepentingan awam dan negara. Pemilihan syarikat konsesi akan melalui proses pembidaan dan projek yang dilaksanakan akan didayausahakan oleh Kerajaan, berdasarkan keutamaan dan strategi negara untuk memastikan kesan pengganda yang lebih besar serta meningkatkan kualiti perkhidmatan. Di samping itu, syarikat konsesi yang berpotensi akan dinilai dari segi kemampuan untuk melaksanakan projek dan menyediakan perkhidmatan berdasarkan kecekapan, kualiti serta kemampuan.

Memberi Penekanan Ke atas Piawai Prestasi

10.21 Langkah untuk menambah baik program penswastaan bagi meningkatkan kecekapan serta manfaat operasi dan kewangan akan merangkumi perincian spesifikasi output yang jelas untuk perkhidmatan yang akan disediakan. Suatu sistem penyampaian berdasarkan prestasi akan dibangunkan untuk memastikan perkhidmatan disediakan mengikut piawai prestasi yang ditetapkan oleh Kerajaan. KPI akan diwajibkan dalam semua projek penswastaan bagi memastikan syarikat konsesi melaksanakan tanggungjawab mereka dengan berkesan. Sehubungan ini, caj dan semakan tarif akan tertakluk kepada sistem ganjaran dan denda, di mana bayaran untuk perkhidmatan akan dikaitkan kepada prestasi dengan mengenakan potongan sekiranya tahap perkhidmatan tidak dicapai. Oleh itu, sistem ini akan menjadi insentif kepada syarikat konsesi untuk menyediakan perkhidmatan yang memenuhi piawai yang ditetapkan sepanjang tempoh projek bagi memastikan syarikat konsesi mendapat balik sepenuhnya perbelanjaan modal.

Memperkemaskan Proses Pelaksanaan

10.22 Dalam tempoh Rancangan, PFI akan diperkenal dalam melaksanakan projek penswastaan. PFI melibatkan pemindahan kepada sektor swasta tanggungjawab membiayai dan mengurus satu pakej pelaburan modal dan perkhidmatan termasuk pembinaan, pengurusan, penyenggaraan, pembaikan dan penggantian aset sektor awam seperti bangunan, infrastruktur, peralatan dan kemudahan lain yang mewujudkan satu *stand alone business*. Sektor swasta akan membangunkan aset dan menyediakan perkhidmatan kepada pelanggan di sektor awam. Sebagai pulangan, sektor swasta akan menerima bayaran dalam bentuk sewa pajakan yang selaras dengan tahap, kualiti dan ketepatan masa perkhidmatan yang diberikan sepanjang tempoh konsesi. Struktur bayaran sewa pajakan bagi projek PFI akan menjamin pulangan sepenuhnya ke atas perbelanjaan pelaburan modal syarikat konsesi, termasuk kos bayaran balik pinjaman dan keuntungan ke atas pelaburan. Aset dan kemudahan tersebut akan dipindahkan kepada sektor awam di akhir tempoh konsesi.

10.23 Memandangkan proses penilaian dan perolehan yang terlibat dalam pelaksanaan PFI akan lebih diperincikan, terutamanya keperluan untuk menjelaskan spesifikasi output, penyenggaraan, petunjuk prestasi dan pengagihan risiko, satu rangka kerja berkesan untuk pelaksanaan akan dibangunkan. Sehubungan ini, langkah akan diambil untuk mewujudkan pembeding sektor awam dalam menilai cadangan dan menentukan *value-for-money* berbanding pendekatan konvensional.

10.24 Satu mekanisme yang berkesan akan dibangunkan untuk mempercepatkan proses perolehan dan memenuhi kehendak perincian kontrak seperti yang diperlukan dalam pendekatan PFI. Untuk membantu pembiayaan projek PFI yang kebiasaannya mempunyai tempoh tunggu hasil yang panjang, langkah juga akan diambil untuk mewujudkan skim pembiayaan jangka panjang melalui institusi kewangan tempatan, termasuk Kumpulan Wang Simpanan Pekerja. Memandangkan projek PFI adalah kompleks yang memerlukan kemahiran serta khidmat sokongan yang baru, latihan intensif akan disediakan untuk meningkatkan keupayaan dan kepakaran anggota sektor awam yang terlibat dalam rundingan dan pemantauan projek.

10.25 Bagi memperkemas lagi proses pelaksanaan, syarat baru akan dikenakan untuk memastikan calon syarikat mendapat akses kepada modal, termasuk memiliki modal berbayar minimum sebanyak RM250,000 semasa mengemukakan cadangan projek dan bukti dokumentar sokongan kewangan dikemukakan dalam tempoh dua belas bulan selepas menandatangani perjanjian. Di samping itu, syarikat juga perlu mengemukakan bukti kepakaran teknikal dan pengurusan.

Meningkatkan Daya Maju Melalui Pengagihan Risiko

10.26 Untuk meningkatkan daya maju dan kemampuan projek, penekanan akan diberikan ke atas pengagihan risiko secara optimum antara sektor awam dan swasta. Kerajaan akan terus membantu pelaksanaan projek, terutamanya melalui perundangan dan bantuan kos tanah, manakala keupayaan sektor swasta akan digunakan dalam mengurus risiko berkaitan dengan reka bentuk, pembinaan, operasi dan penyenggaraan.

Memperkukuhkan Rangka Kerja Institusi dan Kawal Selia

10.27 Rangka kerja institusi dan kawal selia akan diperkukuhkan lagi untuk melindungi kepentingan pengguna dan menjamin kecekapan dalam penyediaan perkhidmatan oleh entiti yang diswastakan. Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) akan menjadi badan kawal selia yang bertanggungjawab ke atas perkhidmatan bekalan air dan pembedungan. Antara lain, SPAN akan memastikan produktiviti perkhidmatan bekalan air dan pembedungan serta memantau pematuhan pengendali terhadap piawai perkhidmatan dan obligasi kontrak yang ditetapkan ke arah penyediaan perkhidmatan yang berkesan dan cekap kepada pengguna. Sehubungan ini, semua entiti bekalan air akan dikorporatkan dan dilesenkan oleh SPAN. Di bawah rejim pelesenan baru,

kadar caj yang dikenakan bagi perkhidmatan bekalan air akan ditentukan oleh Kerajaan berdasarkan syor oleh SPAN. Bagi memastikan badan kawal selia yang baru ditubuhkan ini berfungsi dengan berkesan, usaha akan diambil bagi menyediakan perundangan dan sumber yang diperlukan serta anggota yang mencukupi dengan kemahiran dan kepakaran yang bersesuaian.

10.28 Mekanisme pemantauan dan penilaian bagi agensi pelaksana akan diperkukuh bagi memastikan syarikat yang diswastakan mematuhi peruntukan dalam perjanjian penswastaan. Program latihan akan disediakan untuk meningkatkan pengetahuan teknikal dalam penilaian dan pengauditan prestasi projek.

Meningkatkan Penyertaan Bumiputera

10.29 Penswastaan akan terus diguna sebagai kaedah untuk memenuhi objektif meningkatkan pemilikan ekuiti Bumiputera dalam sektor korporat. Bagi tujuan ini, keperluan untuk memperuntukkan sekurang-kurangnya 30 peratus ekuiti usahawan Bumiputera dalam entiti yang diswastakan akan terus dikuatkuasakan. Selain daripada sekatan ke atas penjualan saham selama tiga tahun bagi perubahan struktur pegangan saham dan pemegang saham, prosedur yang ketat akan terus diguna pakai dalam pemilihan usahawan Bumiputera untuk mengelak penyusutan kepentingan Bumiputera dalam syarikat yang diswastakan.

10.30 Peluang akan terus ditawarkan kepada usahawan Bumiputera untuk mengambil bahagian dalam aktiviti perdagangan dan perindustrian bagi entiti yang diswastakan melalui penetapan syarat sekurang-kurangnya 60 peratus daripada kontrak kerja diberi kepada usahawan Bumiputera. Pemberian kerja kontrak akan diperketat supaya anak syarikat pemegang konsesi utama dikecualikan. Pemegang konsesi akan terus disyarat untuk menawarkan peluang pekerjaan kepada individu Bumiputera, terutamanya di peringkat profesional dan pengurusan. Program pembangunan vendor dan usahawan akan terus kekal sebagai ciri bersepadu program penswastaan. Bagi memastikan keperluan penyertaan Bumiputera dilaksana dan dipantau secara berkesan, satu pendekatan bersepadu akan diguna pakai bagi memperkemas usaha mekanisme pemantauan sedia ada, termasuk badan kawal selia berasaskan sektor.

IV. INSTITUSI PELAKSANA

10.31 Unit Perancang Ekonomi (UPE) akan menjadi agensi peneraju dalam merundingkan perjanjian penswastaan. UPE akan disokong oleh agensi pusat lain seperti Kementerian Kewangan, Jabatan Peguam Negara, Kementerian Kerja Raya, Jabatan Penilaian dan Perkhidmatan Harta, Jabatan Ketua Pengarah Tanah dan Galian Persekutuan dan agensi pelaksana yang berkaitan.

V. PENUTUP

10.32 Dalam tempoh RMKe-8, langkah baru telah diperkenalkan dan syarat yang lebih ketat dikenakan dalam pelaksanaan program penswastaan bagi memelihara kepentingan pengguna serta meningkatkan kecekapan dan produktiviti. Dalam tempoh RMKe-9, program tersebut akan diperkemas lagi dengan pemilihan projek akan dikenal pasti oleh Kerajaan dan pemilihan syarikat konsesi akan dilaksana melalui proses pembidaan. PFI akan diperkenalkan dalam pelaksanaan projek penswastaan. Sehubungan ini, penggunaan KPI, pengagihan risiko dan penyenggaraan akan meningkatkan penyampaian kemudahan infrastruktur dan perkhidmatan awam. Suatu sistem penyampaian berasaskan prestasi akan dilaksana di mana caj dan semakan tarif akan tertakluk kepada satu sistem ganjaran dan denda. Skim pembiayaan jangka panjang akan diwujudkan melalui institusi kewangan tempatan, termasuk Kumpulan Wang Simpanan Pekerja. Program penswastaan akan terus digunakan untuk menyokong dan meningkatkan lagi penyertaan usahawan Bumiputera dalam ekonomi.